

DOI: 10.15276/EJ.01.2025.6
DOI: 10.5281/zenodo.19181980
UDC: 338.242, 334.012.64
JEL: O12, R11

ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ В ОДЕСЬКОМУ РЕГІОНІ

INVESTMENT POTENTIAL OF SMALL AND MEDIUM-SIZED BUSINESSES IN THE ODESSA REGION

Dmytro O. Pulcha
Odesa Polytechnic National University, Odesa, Ukraine
ORCID: 0000-0002-5698-8498
Email: dima.pulcha@gmail.com

Oleksandr S. Balan, Doctor of Economic Sciences, Professor
Odesa Polytechnic National University, Odesa, Ukraine
ORCID: 0000-0001-6711-5687
Email: shurabalan@ukr.net

Received 08.02.2025

Пульча Д.О., Балан О.С. Інвестиційний потенціал малого та середнього бізнесу в Одеському регіоні. Оглядова стаття.
В статті автором ретельно досліджено економічний потенціал та значення малого і середнього бізнесу в Одеському регіоні. З'ясовано основні бар'єри, що обмежують розвиток МСБ, такі як недостатній доступ до фінансування, бюрократичні перешкоди, відсутність підтримки з боку держави. У статті також проаналізовано можливості залучення інвестицій для МСБ, включаючи розгляд новітніх стратегій підтримки та розвитку, таких як інкубатори бізнесу, акселератори, грантові програми і державні ініціативи. Запропоновано шляхи подолання існуючих перешкод, зокрема спрощення процедур реєстрації бізнесу, надання податкових пільг та створення сприятливого інвестиційного клімату. Дослідження враховує економічні, політичні та соціальні аспекти регіону, що робить його комплексним та всебічним.
Ключові слова: малий та середній бізнес, інвестиційний потенціал, бар'єри розвитку, стратегії підтримки, економічний розвиток

Pulcha D.O., Balan O.S. Investment Potential of Small and Medium-Sized Businesses in the Odessa Region. Review article.
In the article, the author carefully researched the economic potential and importance of small and medium-sized businesses in the Odessa region. The main barriers limiting the development of SMEs are identified, such as insufficient access to financing, bureaucratic obstacles, and lack of support from the state. The article also analyzes the possibilities of attracting investments for SMEs, including consideration of the latest support and development strategies, such as business incubators, accelerators, grant programs, and state initiatives. Ways to overcome existing obstacles are proposed, in particular, simplifying business registration procedures, providing tax benefits, and creating a favorable investment climate. The study takes into account the economic, political, and social aspects of the region, which makes it comprehensive and comprehensive.
Keywords: small and medium-sized businesses, investment potential, development barriers, support strategies, economic development

Одеський регіон, завдяки своїм географічним, економічним та культурним особливостям, займає важливе місце в економіці України. Малий та середній бізнес є одним із ключових драйверів економічного зростання, забезпечуючи значну частину робочих місць і сприяючи соціальній стабільності регіону. Однак, попри високий потенціал, підприємці в цьому секторі стикаються з численними викликами, включаючи фінансові бар'єри, правові обмеження та недостатню інфраструктурну підтримку.

Актуальність теми обумовлена важливістю малого та середнього бізнесу для економічного розвитку регіону, створення робочих місць та підвищення рівня життя. Дослідження ефективних стратегій залучення інвестицій є критичним для подолання існуючих бар'єрів та забезпечення сталого розвитку малого та середнього бізнесу в Одеському регіоні.

Аналіз останніх досліджень та публікацій

Важливі аспекти дослідження інвестиційного потенціалу Одеського регіону висвітлюються такими авторами, як Ємельянов О.Ю., Петрушка Т.О., Симак А.В. [1], Черняєва А.О., Суховєєв О.В. [2], Мірошник Р.О., Прокоп'єва У.О. [3].

Виділення невіршених раніше частин загальної проблеми

Незважаючи на достатній рівень вивченості питання, але воно і досі лишається актуальним і потребує подальшого дослідження.

Метою статті є дослідження інвестиційного потенціалу малого та середнього бізнесу в Одеському регіоні, виявлення основних бар'єрів на шляху залучення інвестицій, а також розробка ефективних стратегій для їх подолання та стимулювання розвитку підприємництва. Особлива увага приділяється аналізу економічних, політичних та соціальних факторів, які впливають на інвестиційний клімат регіону, і вивченню найкращих практик підтримки цього сектору.

Виклад основного матеріалу дослідження

Малі та середні підприємства (далі – МСП) є ключовим сегментом ринкової економіки. Вони забезпечують економічну стабільність країни, наповнюють бюджети, створюють робочі місця, насичують ринок товарами та послугами, формують конкурентне середовище. МСП демонструють мобільність в умовах швидкої динаміки суспільних процесів, адаптуються до змін ринку, впроваджують новітні технології. Розвиток МСП сприяє формуванню середнього класу, становленню громадянського суспільства, зменшенню соціальної нерівності та напруги, прискоренню демократизації ринкових відносин та забезпеченню соціальної стійкості.

Чимало МСП в Україні зазнали серйозних втрат через розпочату Росією повномасштабну війну, що призвело до їх зупинки та збільшення безробіття в країні. Тому відновлення й розвиток малого та середнього бізнесу – надзвичайно важливе багатовимірне завдання.

Структура суб'єктів великого, середнього, малого підприємництва, які працюють на території України, протягом 2016–2024 рр. залишалася практично незмінною: малі підприємства становили 95 % від загальної сукупності підприємств, середні – майже 5 % (табл. 1) [4].

Таблиця 1. Динаміка кількості суб'єктів великого, середнього, малого підприємництва, які працювали на території України протягом 2016-2024 рр.

Рік	Підприємства						
	усього, од.	великі		середні		малі	
		од.	%	од.	%	од.	%
2020	355 877	446	0,13	16 057	4,51	339 374	95,36
2021	380 597	518	0,14	17 751	4,66	362 328	95,20
2022	373 822	512	0,14	17 602	4,71	355 708	95,15
2023	370 834	610	0,16	17 502	4,72	352 722	95,12
2024	261 924	494	0,19	14 783	5,64	246 647	94,17

Джерело: складено автором за матеріалами [4]

Проте з розгортанням на теренах України повномасштабної війни загальна чисельність МСП зазнала суттєвих змін. Так, порівняно з 2021 р. їхня кількість протягом 2022-2024 рр. зменшилася майже на третину, зокрема середніх підприємств стало менше на 17%, малих – на 31%. Хоча, варто зазначити, подібна тенденція спостерігалася ще в передвоєнний період, особливо стосовно малих суб'єктів підприємництва.

Через війну багато компаній зазнали серйозних втрат, припинили свою діяльність або перемістилися підприємства в інші регіони країни, скориставшись можливістю релокації. Це призвело до значного зменшення обсягів виробництва та збуту, що, своєю чергою, вплинуло на економіку країни загалом. Дестабілізація сектора малого та середнього бізнесу і зниження його ділової активності негативно позначилися на рівні зайнятості, стали чинниками зростання безробіття. І Одеський регіон, на жаль не є винятком, поступового втрачання МСП.

Малий та середній бізнес відіграє важливу роль у розвитку економіки Одеського регіону. Підприємства цього сектора забезпечують значну частину робочих місць, сприяють розвитку місцевої інфраструктури та підвищенню рівня життя населення. Однак, на сьогоднішній день МСП стикається з низкою проблем, що ускладнюють його розвиток. Серед них варто виділити недостатній доступ до фінансових ресурсів, правові та адміністративні обмеження, а також низький рівень інфраструктурної підтримки [5].

Щоб подолати ці виклики, важливо впровадити цільові стратегії та ініціативи, які сприятимуть розвитку малого та середнього бізнесу в регіоні. Одним з ефективних шляхів є створення спеціальних фінансових програм та інструментів підтримки, що дозволять МСП отримувати необхідні ресурси для розширення своєї діяльності. До таких інструментів можуть входити доступні кредити, мікрофінансування та гранти на розвиток бізнесу.

Не менш важливою є робота над спрощенням правових та адміністративних процедур. Урядові реформи, спрямовані на зменшення бюрократичних перепон, зможуть полегшити процес реєстрації підприємств, отримання дозволів та ліцензій, що в свою чергу стимулюватиме розвиток підприємництва.

Підтримка інфраструктури також грає ключову роль у розвитку МСП. Інвестування в створення бізнес-інкубаторів, технопарків та центрів розвитку підприємництва сприятиме налагодженню співпраці між бізнесом, наукою та освітою, що дозволить підприємствам отримувати необхідні знання, ресурси та консультації для їх успішного розвитку [5].

Таким чином, завдяки впровадженню комплексних заходів, можна значно покращити умови для розвитку малого та середнього бізнесу в Одеському регіоні, сприяючи економічному зростанню та підвищенню рівня життя населення.

Одеський регіон має значний потенціал для залучення інвестицій, але малий та середній бізнес стикається з низкою перешкод та викликів, що обмежують їхні можливості. Ось основні бар'єри та виклики (рис. 1).

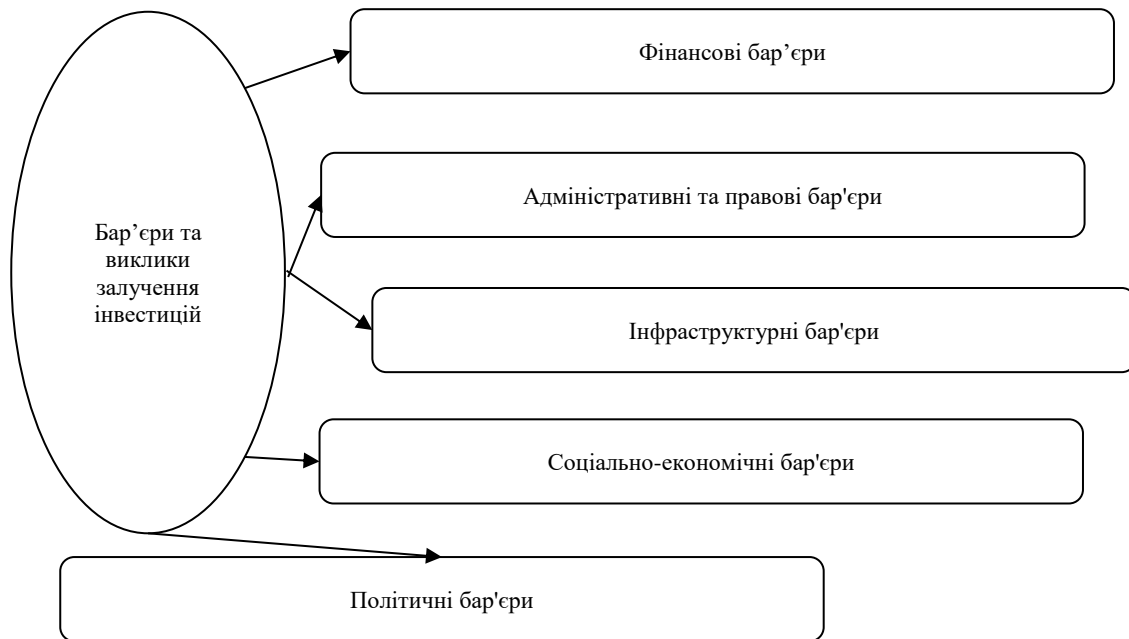


Рисунок 1. Бар'єри та виклики залучення інвестицій
Джерело: складено автором за матеріалом [5]

Отже, виходячи із рисунка вище, можна сказати, що фінансові бар'єри є однією з основних перешкод для розвитку малого та середнього бізнесу в Одеському регіоні. Підприємці часто стикаються з високими відсотковими ставками та складністю отримання кредитів. Банки і фінансові установи висувають жорсткі вимоги до позичальників, що робить доступ до фінансування обмеженим. Недостатня кількість програм фінансової підтримки для малого та середнього бізнесу також негативно впливає на їхній розвиток. Відсутність гарантійних механізмів для забезпечення доступу до фінансових ресурсів ускладнює отримання необхідного фінансування для бізнесу. Ці фактори у сукупності обмежують можливості підприємців в Одеському регіоні залучати інвестиції та розвивати свої бізнеси.

Наступним по важливості бар'єрів є адміністративні та правові бар'єри, котрі також створюють значні перешкоди для малого та середнього бізнесу в Одеському регіоні. Підприємці стикаються зі складними та непрозорими процедурами реєстрації підприємств та ліцензування, що забирає багато часу та ресурсів. Процес відкриття нового бізнесу може тривати кілька місяців через численні бюрократичні вимоги. Крім того, висока кількість перевірок та інспекцій з боку контролюючих органів ускладнює нормальну роботу підприємств. Бізнесмени часто змушені витратити багато часу та зусиль на виконання адміністративних формальностей замість того, щоб зосередитися на розвитку своєї діяльності. Відсутність єдиної правової бази для регулювання діяльності малого та середнього бізнесу додає до проблеми, оскільки підприємцям складно орієнтуватися у численних нормативних актах [5].

Інфраструктурні бар'єри також створюють значні труднощі для розвитку малого та середнього бізнесу в Одеському регіоні. Однією з головних проблем є недостатня розвиненість транспортної та комунікаційної інфраструктури. Поганий стан доріг, відсутність належних логістичних центрів та недостатня мережа комунікаційних послуг ускладнюють доставку товарів та послуг, що підвищує витрати бізнесу та знижує його конкурентоспроможність. Особливо гостро ця проблема відчувається в сільських районах, де підприємства часто не мають доступу до сучасних технологій та ресурсів [5].

Також варто зазначити, що недостатня розвиненість інфраструктури обмежує можливості для розширення бізнесу та залучення інвесторів. Інвестори зазвичай надають перевагу регіонам з розвинутою інфраструктурою, оскільки це знижує ризики та витрати на реалізацію проектів. Відсутність належних умов для розвитку бізнесу в Одеському регіоні стримує притік інвестицій та уповільнює економічне зростання.

Для подолання інфраструктурних бар'єрів необхідно здійснювати комплексні заходи, спрямовані на модернізацію транспортних та комунікаційних мереж, розвиток логістичної інфраструктури та забезпечення доступу до сучасних технологій. Це сприятиме створенню сприятливих умов для розвитку малого та середнього бізнесу, підвищенню його конкурентоспроможності та залученню інвестицій у регіон [5].

Соціально-економічні бар'єри також створюють значні перешкоди для малого та середнього бізнесу в Одеському регіоні. Однією з ключових проблем є низький рівень довіри з боку інвесторів через економічну нестабільність. Економічні кризи та політична нестабільність викликають сумніви у потенційних інвесторів щодо надійності вкладень у регіон. Це знижує притік інвестицій і обмежує можливості розвитку бізнесу.

Крім того, недостатня кількість кваліфікованих кадрів також є суттєвою проблемою. Малий та середній бізнес стикається з труднощами у пошуку спеціалістів, які б відповідали сучасним вимогам ринку праці. Відсутність необхідних навичок і компетенцій серед працівників знижує продуктивність та ефективність підприємств, що негативно впливає на їхню конкурентоспроможність.

Ще однією значною перешкодою є високий рівень корупції та тіньової економіки. Підприємцям часто доводиться стикатися з неофіційними платежами та корупційними практиками, що ускладнює ведення легального бізнесу. Це знижує довіру інвесторів та створює несприятливий бізнес-клімат [5].

Для подолання соціально-економічних бар'єрів необхідно здійснювати комплексні заходи, спрямовані на підвищення довіри інвесторів, забезпечення стабільної економічної ситуації, розвиток системи освіти та професійної підготовки кадрів, а також боротьбу з корупцією. Це сприятиме створенню сприятливого середовища для розвитку малого та середнього бізнесу та залучення інвестицій у регіон.

Політичні бар'єри також створюють значні перешкоди для розвитку малого та середнього бізнесу в Одеському регіоні. Однією з основних проблем є політична нестабільність, яка створює невизначеність та ризики для інвесторів. Часті зміни в законодавчому полі, зміни урядів та політичних курсів ускладнюють планування бізнесу та залучення довгострокових інвестицій. Інвестори зазвичай уникають вкладень у регіони з високим рівнем політичного ризику, що знижує притік інвестицій та обмежує можливості розвитку підприємництва.

Крім того, непрозорість у прийнятті рішень та низька ефективність державних програм підтримки підприємництва також є суттєвими перешкодами. Відсутність чітких та зрозумілих правил гри, корупційні практики та нерівні умови для ведення бізнесу знижують довіру підприємців та інвесторів до державних інституцій. Це створює несприятливий бізнес-клімат та обмежує можливості для розвитку малого та середнього бізнесу.

Для подолання політичних бар'єрів необхідно забезпечити стабільність політичної ситуації, прозорість у прийнятті рішень та ефективність державних програм підтримки підприємництва. Важливо також здійснювати антикорупційні заходи та створювати рівні умови для всіх учасників ринку. Це сприятиме підвищенню довіри з боку інвесторів, створенню сприятливого бізнес-клімату та залученню інвестицій у регіон.

Вплив державної та регіональної політики на розвиток малого та середнього бізнесу в Одеському регіоні є суттєвим фактором, що визначає інвестиційний клімат та можливості підприємців. Ефективна політика може створити сприятливі умови для бізнесу, тоді як недоліки в управлінні можуть стати серйозними перешкодами.

Державна політика відіграє важливу роль у регулюванні діяльності малого та середнього бізнесу через законодавчі акти, податкові режими, інструменти фінансової підтримки та заходи щодо забезпечення правової стабільності. Протягом останніх років Україна здійснила низку заходів для підтримки МСБ, включаючи спрощення процедур реєстрації підприємств, впровадження електронних сервісів для бізнесу та розширення програм державної підтримки. Наприклад, було прийнято законодавство, яке передбачає спрощення процедур реєстрації бізнесу та зменшення кількості необхідних дозволів, що сприяє швидшому відкриттю нових підприємств [6].

На регіональному рівні, місцеві органи влади також відіграють важливу роль у створенні сприятливих умов для розвитку бізнесу. Вони можуть впроваджувати регіональні програми підтримки підприємництва, надавати гранти та субсидії, сприяти розвитку інфраструктури та логістики. Наприклад, Одеська обласна адміністрація може реалізовувати програми підтримки інноваційних проєктів, створення бізнес-інкубаторів та технологічних парків.

Проте, існують і негативні аспекти державної та регіональної політики, що впливають на МСБ. Політична нестабільність, часті зміни в законодавстві та корупційні практики можуть створювати невизначеність та підвищувати ризики для інвесторів. Непрозорість у прийнятті рішень та низька ефективність державних програм підтримки підприємництва також можуть обмежувати можливості для розвитку бізнесу.

Для підвищення ефективності впливу державної та регіональної політики на розвиток МСБ в Одеському регіоні необхідно забезпечити стабільність політичної ситуації, прозорість у прийнятті рішень та підвищення ефективності державних програм підтримки. Важливо також забезпечити антикорупційні заходи та створювати рівні умови для всіх учасників ринку. Це сприятиме підвищенню довіри з боку інвесторів, створенню сприятливого бізнес-клімату та залученню інвестицій у регіон.

Впровадження найкращих практик та інноваційних стратегій для залучення інвестицій та розвитку малого та середнього бізнесу (МСБ) в Одеському регіоні є критично важливим для підвищення його конкурентоспроможності та сталого економічного зростання (рис. 2) [6].

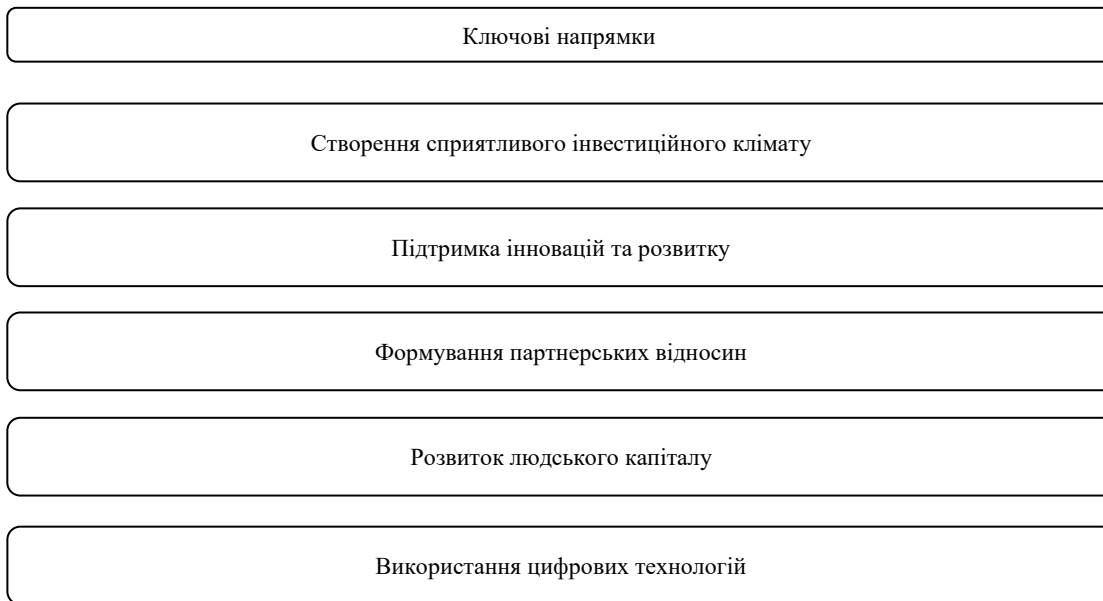


Рисунок 2. Ключові показники
Джерело: складено автором за матеріалом [6]

Отже, виходячи із рисунка вище, можна дійти висновку, що є, на мою думку 5 ключових напрямків для залучення інвестицій в Одеський регіон.

Створення сприятливого інвестиційного клімату є важливим фактором для залучення інвестицій у малий та середній бізнес в Одеському регіоні. Це включає забезпечення прозорих та зрозумілих умов для інвесторів шляхом зменшення бюрократичних перешкод та спрощення процедур отримання фінансування. Важливо впровадити стабільні та передбачувані правові та регуляторні умови для ведення бізнесу. Надання податкових стимулів та пільг для інвесторів сприятиме підвищенню їхньої привабливості до регіону.

Підтримка інновацій та розвитку є ключовим фактором для підвищення конкурентоспроможності малого та середнього бізнесу. Це включає створення бізнес-інкубаторів та технологічних парків, які сприятимуть розвитку стартапів та інноваційних компаній. Важливо впроваджувати програми підтримки науково-дослідницьких та інноваційних проектів, що дозволить підприємцям отримувати доступ до новітніх технологій та наукових розробок. Співпраця між університетами, дослідницькими установами та бізнесом сприятиме впровадженню інноваційних рішень, що позитивно вплине на розвиток підприємництва в Одеському регіоні.

Формування партнерських відносин є важливим аспектом для розвитку малого та середнього бізнесу, оскільки сприяє обміну досвідом, ресурсами та знаннями між підприємствами. Співпраця між державними органами, бізнесом та науково-дослідницькими установами створює сприятливі умови для впровадження інновацій та підвищення ефективності роботи підприємств. Стимулювання створення кластерів та коопераційних об'єднань допомагає підприємствам працювати спільно над спільними проектами та досягати спільних цілей. Підтримка мереж бізнес-ангелів та венчурних фондів забезпечує фінансування інноваційних проектів на ранніх стадіях розвитку, що сприяє зростанню та розширенню бізнесу [6].

Розвиток людського капіталу є критично важливим для забезпечення сталого зростання малого та середнього бізнесу. Це включає проведення навчальних програм та тренінгів для підвищення кваліфікації працівників і розвитку управлінських навичок підприємців. Співпраця з навчальними закладами сприятиме підготовці кваліфікованих кадрів, що відповідають сучасним вимогам ринку праці. Також важливо підтримувати програми стажування та професійної підготовки молоді, щоб забезпечити постійний притік нових спеціалістів у сектор МСБ [6].

Використання цифрових технологій є важливим для оптимізації бізнес-процесів та підвищення ефективності роботи підприємств малого та середнього бізнесу. Впровадження сучасних інформаційних технологій дозволяє автоматизувати управління фінансами, маркетингом та логістикою, що сприяє зниженню витрат і підвищенню продуктивності. Розвиток електронної комерції та онлайн-платформ розширює ринки збуту продукції, забезпечуючи підприємствам доступ до нових клієнтів. Запровадження цифрових інструментів також сприяє підвищенню прозорості та контролю за бізнес-процесами, що підвищує довіру з боку партнерів та інвесторів.

Розробка концепції інвестиційного розвитку Одеського регіону дасть можливість забезпечувати поєднання індивідуального підходу до іноземних інвесторів, які зацікавлені вкладати кошти в пріоритетні галузі області, з оцінкою специфіки виробництва Одеської області, наукового потенціалу, трудових ресурсів регіону. Основою концепції покращення інвестиційного клімату та інвестиційної активності

Одеського регіону має бути система заходів, виконання яких має сприяти активізації надходження іноземних інвестицій в економіку Одеського регіону, залученню коштів міжнародної допомоги та збільшенню обсягів інвестиційної діяльності. Для покращення інвестиційного клімату та інвестиційної активності Одеського регіону насамперед необхідне вдосконалення факторів регуляторного середовища, стану інфраструктури, підготовки персоналу для реальних запитів економіки регіону, а також розробка дорожньої карти розвитку інвестиційного потенціалу [7].

Як вважає Кічук Н.В. [7], і я з ним повністю погоджуюся, що інвестиційна діяльність в Одеському регіоні повинна бути направлена на:

- забезпечення економічного і соціального розвитку регіону з урахуванням раціонального використання його потенціалу, відтворення місцевих ресурсів і охорону навколишнього середовища;
- комплексне вирішення міжгалузевих науково-технічних і організаційно-управлінських проблем, обумовлених необхідністю економічного поживлення, розвитку на користь регіону і країни у цілому;
- підвищення технологічного й інформаційного рівня всіх сфер господарської діяльності для досягнення конкурентоспроможності продукції і послуг підприємницьких структур регіону;
- реалізацію стратегії розвитку регіону, сприяння формуванню високоефективної структури його економіки.

За цих умов концепція, що лежить в основі стратегії підвищення інвестиційної привабливості Одеського регіону, має базуватися на системі організаційних заходів, що забезпечуватимуть реалізацію основних завдань інвестиційної діяльності.

З огляду на наведені аргументи, можна зробити наступний висновок, що концепція інвестиційного розвитку Одеського регіону є надзвичайно важливою для забезпечення економічного і соціального розвитку регіону. Вона передбачає поєднання індивідуального підходу до іноземних інвесторів з оцінкою специфіки місцевого виробництва, наукового потенціалу та трудових ресурсів. Основними напрямками інвестиційної діяльності мають бути покращення регуляторного середовища, інфраструктури, підготовки персоналу та розробка дорожньої карти розвитку інвестиційного потенціалу. Реалізація цих заходів сприятиме активізації надходження іноземних інвестицій, залученню міжнародної допомоги та підвищенню конкурентоспроможності продукції і послуг регіону, що в свою чергу сприятиме загальному економічному зростанню та покращенню якості життя населення.

Висновки

Отже, для підвищення інвестиційної привабливості та стимулювання розвитку малого та середнього бізнесу в Одеському регіоні необхідно впроваджувати комплексні заходи. Перш за все, варто підвищити доступ підприємців до фінансових ресурсів шляхом розробки програм підтримки, що дозволять отримувати кредити на вигідних умовах. Також важливо зменшити адміністративні та правові бар'єри, спрощуючи процедури реєстрації та ліцензування бізнесу. Розвиток інфраструктури, особливо в сільських районах, сприятиме покращенню умов для бізнесу та зниженню витрат на логістику. Забезпечення стабільної політичної ситуації та прозорості у прийнятті рішень підвищить довіру з боку інвесторів. Важливо також підтримувати інноваційні проекти, створювати бізнес-інкубатори та технологічні парки, що сприятимуть розвитку стартапів та інноваційних компаній. Підтримка кваліфікованих кадрів через навчальні програми та співпраця з навчальними закладами допоможе забезпечити стабільний притік спеціалістів. Використання сучасних цифрових технологій сприятиме оптимізації бізнес-процесів та підвищенню ефективності підприємств. Впровадження цих заходів дозволить створити сприятливий інвестиційний клімат, підвищити конкурентоспроможність малого та середнього бізнесу та забезпечити сталий економічний розвиток Одеського регіону.

Abstract

The small and medium-sized enterprises (SMEs) sector plays a crucial role in the economic development of the Odesa region, contributing to job creation, innovation, and improved living standards. Despite its high potential, SMEs face numerous challenges that hinder their ability to attract investment. Key barriers include financial obstacles such as high-interest rates and difficulties in obtaining loans, as well as administrative and legal hurdles, including complex registration and licensing procedures.

The primary objective of this study is to analyze the investment potential of SMEs in the Odesa region and propose strategies to enhance their attractiveness to investors. The tasks include identifying and addressing key barriers to investment, such as financial, administrative, and legal challenges, as well as infrastructural and social-economic factors.

Moreover, inadequate infrastructure, particularly in rural areas, limits business operations and increases logistical costs. Social and economic factors, such as economic instability and a lack of qualified personnel, further complicate the investment landscape. Political instability and frequent changes in legislation also create uncertainty for investors, reducing the region's attractiveness.

The paper discusses the importance of addressing these barriers to unlock the full potential of SMEs in the Odesa region. It highlights the need for a holistic approach, emphasizing the adoption of digital technologies to optimize business processes and expand market reach.

Encouraging the use of digital technologies can also optimize business processes and expand market reach. By addressing these issues, the Odessa region can unlock the full potential of its SMEs, attracting investment and fostering sustainable economic growth. This research highlights the importance of a holistic approach to improving the investment attractiveness of the SME sector and provides practical recommendations for policymakers and stakeholders.

The research concludes with practical recommendations for policymakers and stakeholders to improve the investment attractiveness of the SME sector. By implementing these strategies, the Odessa region can attract investment and foster sustainable economic growth, ultimately benefiting the entire region.

Список літератури:

1. Брагіна О.С. Економічна сутність активів підприємства / О.С. Брагіна, Д.Д. Стельмашук // Економічний журнал Одеського політехнічного університету. – 2024. – № 4 (30). – С. 16-24.
2. Черняєва А.О., Суховєєв О.В. Потенціал інвестиційної діяльності підприємств: сутність, характеристики та види. Економічна теорія та право. 2024. №3 (58). С. 22–38.
3. Мірошник Р.О., Прокоп'єва У.О. Розвиток малого та середнього бізнесу в Україні: проблеми та перспективи. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія «Проблеми економіки та управління». 2020. Т. 4, № 1, 2020. С. 10-15.
4. Державна служба статистики України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ukrstat.gov.ua>.
5. Укрінформ. Іноземні інвестори назвали головні бар'єри України на шляху залучення інвестицій.
6. Пригара О.Ю. Механізм розробки інноваційної стратегії розвитку підприємства. Ефективна економіка. 2018. № 2.
7. Виноградова Н.Л., Лашенко О.В. Формування іміджу та бренду території як фактор підвищення її конкурентоспроможності. Регіональне управління та місцеве самоврядування. 2014. № 2 (11). С. 132-139.

References:

1. Bragina, O.S., & Stelmaschuk, D.D. (2024). Economic essence of enterprise assets. Economic Journal of Odessa Polytechnic University, 4(30), 16-24 [in Ukrainian].
2. Cherniyayeva, A.O., & Sukhovveyev, O.V. (2024). Investment activity potential of enterprises: essence, characteristics, and types. Economic Theory and Law, 3(58), 22-38 [in Ukrainian].
3. Miroshnyk, R.O., & Prokopieva, U.O. (2020). Development of small and medium-sized businesses in Ukraine: problems and prospects. Bulletin of Lviv Polytechnic National University. Series: Problems of Economics and Management, 4(1), 10-15 [in Ukrainian].
4. State Statistics Service of Ukraine. (n.d.). Retrieved from: <https://www.ukrstat.gov.ua> [in Ukrainian].
5. Ukrinform. (n.d.). Foreign investors named the main barriers for Ukraine in attracting investments [in Ukrainian].
6. Prygara, O.Yu. (2018). Mechanism for developing an enterprise innovation development strategy. Efficient Economy, (2) [in Ukrainian].
7. Vinogradova, N.L., & Lashenko, O.V. (2014). Formation of the image and brand of a territory as a factor in increasing its competitiveness. Regional Management and Local Self-Government, 2(11), 132-139 [in Ukrainian].

Посилання на статтю:

Пульча Д.О. Інвестиційний потенціал малого та середнього бізнесу в Одеському регіоні / Д.О. Пульча, О.С. Балан // Економічний журнал Одеського політехнічного університету. – 2025. – № 1 (31). – С. 62-68. – Режим доступу: <https://economics.net.ua/ejopu/2025/No1/62.pdf>. DOI: 10.15276/EJ.01.2025.6. DOI: 10.5281/zenodo.19181980.

Reference a Journal Article:

Pulcha D.O. Investment Potential of Small and Medium-Sized Businesses in the Odessa Region / D.O. Pulcha, O.S. Balan // Economic journal Odessa polytechnic university. – 2025. – № 1 (31). – P. 62-68. – Retrieved from: <https://economics.net.ua/ejopu/2025/No1/62.pdf>. DOI: 10.15276/EJ.01.2025.6. DOI: 10.5281/zenodo.19181980.

